

Sygn. akt III PO 2/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Kuczyński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiryło

SSA Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania M. K.

od decyzji Prokuratora Generalnego z dnia 31 grudnia 2014 r. w przedmiocie nie wyrażenia zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 1 kwietnia 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14 sierpnia 2014 r. M. K. złożył wniosek o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora - do dnia 30 września 2015 r. Do powyższego wniosku dołączył zaświadczenie lekarskie z dnia 12 sierpnia 2014 r. oraz zaświadczenie psychologiczne z dnia 23 lipca 2014 r., z których wynikało, że brak jest przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania przez niego pracy na stanowisku prokuratora.

W dniu 31 grudnia 2014 r. Prokurator Generalny na podstawie art. 62a ust. 2 i 3 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz.U. z 2011 r. Nr 270, poz. 1599, ze zm.) w związku z art. 69 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2013 r., poz. 427, ze zm.) w formie decyzji nie wyraził zgody na dalsze zajmowanie przez M. K. stanowiska prokuratora.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że w aktualnym stanie prawnym, prokurator przechodzi w stan spoczynku z chwilą osiągnięcia 67 roku życia albo wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp., chyba że Prokurator Generalny, na wniosek zainteresowanego prokuratora, po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia do pełnienia obowiązków prokuratora oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, a także Krajowej Rady Prokuratury wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Powyższy wniosek składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem 67 roku życia albo wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp. Z dniem 1 stycznia 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z dnia 6 czerwca 2012 r., poz. 637), która nowelizuje Przepisy ustawy o prokuraturze oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych m. in. w zakresie podniesienia wieku obligującego do przeniesienia prokuratora w stan spoczynku. Regułą ustawową jest obecnie konieczność pozostawiania prokuratora w służbie czynnej do ukończenia 67 roku życia. Jednocześnie ustawodawca dla określonych grup wiekowych obniżył wiek obligujący do przejścia w stan spoczynku, odsyłając w tym zakresie do odpowiedniego posiłkowania się przepisami dotyczącymi ustalenia minimalnego wieku emerytalnego, określonego dla osób uprawnionych do świadczeń emerytalnych z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych. Obowiązujący więc od dnia 1 stycznia 2013 r., dodany w ustawie - Prawo o ustroju sądów powszechnych art. 69 § 1a, który poprzez art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze ma zastosowanie do prokuratorów, odsyła do zapisów art. 24 ust. 1a pkt 61-84, art. 24 ust. 1b oraz art. 27 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 153, poz. 1227, ze zm.). Przedmiotowe przepisy określają wiek emerytalny, m.in. dla mężczyzn urodzonych

od dnia 1 lipca 1949 r. do dnia 30 września 1949 r., na 65 lat i 7 miesięcy. W związku z tym, M. K., urodzony w dniu 28 sierpnia 1949 roku, ma prawo do pozostawania w służbie czynnej do ukończenia 65 roku życia i 7 miesięcy - czyli do dnia 27 marca 2015 r.

Podejmując niniejszą decyzję Prokurator Generalny wziął pod uwagę, co następuje: 1. Prokurator Okręgowy w [...] w swojej pozytywnej opinii nie wskazał żadnych szczególnych okoliczności przemawiających za niezbednością dalszego zatrudniania M. K.; 2. negatywne stanowisko Prokuratora Apelacyjnego w [...] w przedmiocie dalszego zatrudniania M. K.; 3. dysponowanie przez Prokuraturę Okręgową w [...] limitem 14 etatów, z czego wszystkie są obsadzone. W jednostce tej czynności służbowe wykonuje 14 prokuratorów, w tym 1 prokurator Prokuratury Apelacyjnej. W jednostkach rejonowych okręgu [...] limit etatów wynosi 32, przy obsadzie wynoszącej 31 osób, natomiast limit etatów asesorskich wynosi 2 i wszystkie są obsadzone.

W świetle przedstawionej wyżej sytuacji etatowej w Prokuraturze Okręgowej w [...], w ocenie Prokuratora Generalnego uzasadnionym jest kontynuowanie polityki kadrowej opierającej się na pokoleniowej wymianie kadr prokuratorów, związanej z jednej strony z osiaganiem przez prokuratorów wieku umożliwiajacego im skorzystanie z przywileju stanu spoczynku, a z drugiej strony z potrzeba umożliwienia przejecia tej sluzby przez innych doswiadczonych prokuratorow. Dlatego tez, z punktu widzenia interesu sluzby ukierunkowanego w duzej mierze na stworzenie warunkow dla pozyskiwania nowych kadr prokuratorowskich, w sytuacji braku etatow uniemozliwiajacych m. in. mianowanie nowych asesorow, czy tez powolywanie na pierwsze stanowisko prokuratorowskie, ale takze umozliwienie prokuratorom posiadajacych odpowiednie kwalifikacje uzyskania awansu zawodowego, nieuwzględnienie wniosku Pana prokuratora M. K. znajduje uzasadnienie.

Na powyższą decyzję M. K. wniósł odwołanie. Decyzji tej zarzucił błędnie zastosowaną interpretację przepisu art. 69 § 1 i 1a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 107 ze zm.) w zbiegu z art. 62 a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o Prokuraturze (Dz.U. z 2011 r. Nr. 270, poz. 1599 ze zm.) i art. 24 ust. 1 b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) polegającą na uznaniu, iż od dnia 1 stycznia 2013 r. wiek, w którym prokurator (mężczyzna) obligatoryjnie przechodzi w stan spoczynku, określony jest przepisem art. 24 ust 1 b (w powiązaniu z odpowiednim punktem tego artykułu) ustawy o emeryturach i rentach..., i że decyzja w tym względzie leży po stronie pracodawcy a nie pracownika, mimo że prawidłowe zastosowanie tego przepisu winno prowadzić do ustalenia, że przejście w stan spoczynku od tej daty następuje po ukończeniu 67 roku życia, a w przypadku osiągnięcia wieku ustalonego w art. 24 ust. 1 b tylko na własne żądanie. Ponadto odwołujący powołał się na naruszenie zasad współżycia społecznego przewidzianych w art. 8 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity: Dz.U. z 2014 r., poz. 1502) w zbiegu z art. 52 ust. 3 pkt. 6 ustawy o prokuraturze, przez brak zgody na dalsze 6 miesięczne pozostawanie w służbie czynnej, co uniemożliwia mi uzyskanie po 44 latach nienagannej, wzorowej pracy, bez żadnych zwolnień i przerw, nagrody jubileuszowej, mimo iż uprawnienia takie nabyłbym w dniu 1 września 2015 r. Mając powyższe na uwadze wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kwestia, jaka wynika z rozpatrywanego odwołania, dotyczy wpływu nowelizacji ustawy o prokuraturze oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, wprowadzonych ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2012 r., poz. 637; dalej jako: „ustawa zmieniająca”) – na sytuację prawną skarżącego w zakresie rozwiązań przyjętych przez ustawodawcę, dotyczących regulacji prawnych limitów wiekowych przejścia sędziego (prokuratora) w stan spoczynku. Odwołujący się – zarzut odwołania dotyczący nieuwzględnienia przez Prokuratora Generalnego w zaskarżonej decyzji zmiany stanu prawnego od 1 stycznia 2013 r. – opiera na założeniu, że wprowadzone od 1 stycznia 2013 r. w ustawie o prokuraturze zmiany dotyczące wieku, w jakim prokurator przechodzi w stan spoczynku dotyczą wprowadzenia nowej granicy wiekowej, z którą następuje

przejście w stan spoczynku – wskazując, że prokurator przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 67 roku życia. W związku z tym do odwołującego się – który kończy 65 lat w dniu 27 września 2014 r. – powinno, w jego ocenie, mieć zastosowanie nowe (obowiązująca od 1 stycznia 2013 r.) unormowanie, że prokurator przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 67 roku życia.

Przedstawione wyżej założenie rozpatrywanego odwołania nie jest zasadne. Do „regulacji spoczynkowych”, określających wiek, z ukończeniem którego prokurator przechodzi w stan spoczynku – z mocy odesłania zawartego w art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze – stosuje się odpowiednio, z zastrzeżeniem ust. 2-5, przepisy art. 69-71, art. 73 i 74, art. 76, art. 85 § 4, art. 99-102 i art. 104 usp. Stosownie do treści przepisu art. 69 § 1 usp, w jego brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2012 r., ustawowo określony wiek, z ukończeniem którego sędzia przechodził w stan spoczynku był określony na 65 lat. Od 1 stycznia obowiązuje nowe brzmienie przepisu art. 69 usp, zgodnie z którym sędzia przechodzi w stan spoczynku z dniem ukończenia 67 roku życia albo z dniem osiągnięcia wieku określonego w § 1a, chyba że nie później niż na sześć miesięcy przed ukończeniem tego wieku oświadczy Ministrowi Sprawiedliwości wolę dalszego zajmowania stanowiska i przedstawi zaświadczenie stwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, wydane na zasadach określonych dla kandydata na stanowisko sędziowskie (§ 1). Wiek, którego osiągnięcie powoduje przejście sędziego w stan spoczynku, w myśl dodanego ustawą nowelizacyjną art. 69 § 1a, dla kobiet urodzonych do dnia 30 września 1973 r. i mężczyzn urodzonych do dnia 30 września 1953 r., jest równy najniższemu wiekowi emerytalnemu określonego odpowiednio w art. 24 ust. 1a pkt 61-84, art. 24 ust. 1b i art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.).

Pierwszy paragraf nie został czytelnie i jednoznacznie sformułowany, stanowiąc o przejściu w stan spoczynku po osiągnięciu dwu różnych granic wiekowych. W ocenie Sądu Najwyższego, limit 67 lat przejścia w stan spoczynku w znowelizowanym §1 art. 69 usp dotyczy sędziów: kobiet urodzonych po dniu 30 września 1973 r. i mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953, gdyż stosownie

do art. 69 § 1a tej ustawy, do sędziów: kobiet urodzonych do dnia 30 września 1973 r. i mężczyzn urodzonych do dnia 30 września 1953 r., ma zastosowanie limit wiekowy 65 lat. W przeciwnym bowiem wypadku, nie sposób byłoby racjonalnie wyjaśnić ustanowienia w § 1 reguły, przejścia w stan spoczynku po ukończeniu dwu różnych granic wiekowych. Zwrócić też należy uwagę, że w obecnym stanie prawnym sędzia, składający Ministrowi Sprawiedliwości oświadczenie - wolę dalszego zajmowania stanowiska, nie musi uzyskiwać pozytywnej opinii Krajowej Rady Sądownictwa.

Analogiczne regulacje w zakresie dwu granic czasowych przejścia w stan spoczynku – zostały wprowadzone do ustawy o prokuraturze. Stosownie do treści przepisu art. 62a ust. 3 zdanie pierwsze wniosek i zaświadczenie, o których mowa w ust. 2, składa się Prokuratorowi Generalnemu najpóźniej na sześć miesięcy przed ukończeniem 67 roku życia albo przed osiągnięciem wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp. W przeciwieństwie jednak do unormowań sędziowskich, na podstawie art. 24 pkt 11 Krajowa Rada Prokuratury opiniuje wnioski o wyrażenie zgody na dalsze zajmowanie stanowiska prokuratora po ukończeniu przez prokuratora 67 roku życia albo po osiągnięciu wieku przewidzianego odpowiednio w art. 69 § 1a usp; (art. 2 ustawy zmieniającej z dnia 11 maja 2012 r.).

W stosunku do wnioskodawcy (urodzonego przed 30 września 1953 r.) najniższy wiek emerytalny określony w art. 24 ust. 1a pkt 61-84 wynosi 65 lat (por. art. 24 ust. 1 a pkt 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). W konsekwencji należy przyjąć, że stosownie do przepisu art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze w związku z art. 69 § 1 i 1 a usp, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2013 r., ustawowo określony wiek wnioskodawcy, z osiągnięciem którego przechodzi on w stan spoczynku, wynosi 65 lat. Tak określony ustawowo wiek jest tożsamy z wiekiem określonym w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 2012 r. Należy stwierdzić – wbrew temu, co skarżący podnosi w odwołaniu, że zmiana stanu prawnego w zakresie określenia granic wiekowych przejścia sędziego (prokuratora) w stan spoczynku, dokonana z dniem 1 stycznia 2013 r., nie określiła w stosunku do odwołującego się innego wieku, z upływem którego przechodzi on w stan spoczynku niż wiek określony w art. 69 § 1 usp, w brzmieniu obowiązującym do 31

grudnia 2012 r. Zarówno na gruncie poprzednio obowiązującego stanu prawnego, jak i na podstawie obecnej regulacji ustrojowej – regułą ustawową dla wnioskodawcy (mężczyzny urodzonego przed dniem 30 września 1953 r.) jest przechodzenie w stan spoczynku z dniem ukończenia 65 roku życia. W odróżnieniu jednak od regulacji sędziowskich, stosownie do art. 62a ust. 1 ustawy o prokuraturze, jedynie wyrażenie przez Prokuratora Generalnego zgody na dalsze zajmowanie stanowiska, umożliwia prokuratorowi wykonywanie pracy po przekroczeniu w/w limitów wiekowych.

Przyjmując, że zmiana z dniem 1 stycznia 2013 r. stanu prawnego w zakresie przepisu art. 69 usp w związku z art. 62 a ustawy o prokuraturze nie określiła – w stosunku do wnioskodawcy – innego wieku przejścia w stan spoczynku niż określony na podstawie poprzednio obowiązującej regulacji wiek 65 lat oraz, że zaskarżona decyzja Prokuratora Generalnego odpowiada limitom wiekowym, aktualnym w dacie jej wydania i podlega kontroli sądowej z punktu widzenia zgodności z tymże stanem prawnym, Sąd Najwyższy stwierdza, że na tle zasadniczej regulacji statusu prokuratora, brak zgody na dalsze zajmowanie stanowiska przez prokuratora, który ukończył 65 rok życia, może wynikać z uzasadnionych potrzeb prokuratury oraz ważnego interesu społecznego. Zgodnie z art. 62a ust. 2 ustawy o prokuraturze, prokurator może dalej zajmować stanowisko, jeżeli Prokurator Generalny na wniosek prokuratora po przedstawieniu zaświadczenia stwierdzającego, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków prokuratora, oraz po zasięgnięciu opinii właściwego prokuratora przełożonego, wyrazi prokuratorowi zgodę na dalsze zajmowanie stanowiska. Prokurator Generalny uwzględnia również opinię Krajowej Rady Prokuratury (art. 24 pkt 11 ustawy o prokuraturze). Ustalone orzecznictwo Sądu Najwyższego na tle uprzedniego stanu prawnego wskazywało, że Prokurator Generalny podejmuje decyzję na podstawie uznania, a jej kontrola przez Sąd Najwyższy ograniczona jest do oceny zachowania wymaganych warunków proceduralnych oraz poprawności przesłanek uznaniowego rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy nie może wkraczać w ustawowe kompetencje Prokuratora Generalnego dotyczące jego odpowiedzialności za stan prokuratury, lecz jedynie bada, czy

decyzja Prokuratora Generalnego nie jest arbitralna lub podjęta przy użyciu niedozwolonych kryteriów.

Odnosząc powyższe do zaskarżonej rozpatrywanym odwołaniem decyzji, Sąd Najwyższy stwierdza, że odwołujący się nie kwestionuje racjonalności wymiany pokoleniowej w prokuraturze. Biorąc również pod uwagę szczególne właściwości obowiązków prokuratorskich i związaną często z nimi dyspozycyjność i konieczność odpowiedniej sprawności psychofizycznej Sąd Najwyższy uznał, że Prokurator Generalny nie naruszył prawa, skoro powierzoną mu przez ustawę kompetencję, wykorzystał z zachowaniem przewidzianego do tego trybu i po rozpatrzeniu wszystkich przemawiających na rzecz wniosku okoliczności. Sąd Najwyższy właściwy do rozpoznania odwołania od decyzji Prokuratora Generalnego (art. 62a ust. 3a ustawy o prokuraturze) nie przejmuje kompetencji należącej wyłącznie do Prokuratora Generalnego; kontroluje jedynie jej zgodność z prawem. Przedstawiona przez Prokuratora Generalnego zasadnicza przesłanka jego decyzji dotycząca analizy sytuacji kadrowej i wynikającej z niej koncepcji „pokoleniowej wymiany kadr prokuratorskich” nie wykracza poza należącą do Prokuratora Generalnego odpowiedzialność za sprawowanie jego urzędu w szczególności kierowanie działalnością prokuratury (art. 10 ust. 1 ustawy o prokuraturze).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.